

Tjänsteutlåtande
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till: Miljö- och
hälsoskyddsnämnden

Datum: 2025-05-28
Diarienummer: 2025-379-420
Fastighetsbeteckning:

Yttrande över promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har fått en remiss gällande promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område. Promemorian innehåller förslag till nya och ändrade bestämmelser i miljöbalken, miljötillsynsförordningen (2011:13) och förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Syftet med förslaget är att anpassa nationella bestämmelser till EU:s kontrollförordningar och att skapa en effektivare tillsyn.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar miljö- och hälsoskyddsavdelningens synpunkter som sitt och överlämnar det till Klimat och näringslivsdepartementet.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har den 5 mars 2025 tagit emot en remiss avseende promemoria ”Tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område”, från Klimat och näringslivsdepartementet, diarienummer KN2025/00591, daterad mars 2025. Miljö och hälsoskyddsnämnden har medgivits förlängd svarstid till den 12 juni 2025.

Promemorian innehåller förslag till nya och ändrade bestämmelser i miljöbalken, miljötillsynsförordningen (2011:13) och förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Förslagen syftar till att ytterligare anpassa och komplettera nationella bestämmelser inom miljöbalkens tillämpningsområde till EU:s marknadskontrollförordning och EU:s kontrollförordning (EU:s kontrollförordningar), att skapa möjlighet till mer flexibel och ändamålsenlig

fördelning av tillsyns- och kontrollansvar mellan statliga och kommunala myndigheter och att effektivisera kommuners tillsyn och kontroll.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Fördelning av tillsynsansvar

Promemorian innehåller förslag som gör det möjligt för en statlig tillsynsmyndighet att överta ansvar för sådan tillsyn som en kommun annars har ansvar för och för en kommun att, efter överenskommelse med en marknadskontrollmyndighet, utföra vissa marknadskontrolluppgifter.

Förslag om ändring av MB 26 kap 3 § gör det möjligt för en statlig tillsynsmyndighet att överta ansvar för sådan tillsyn som en kommun annars har ansvar för, om en kommun begär det. Enligt förslag till ändring av miljötillsynsförordningen kommer tillsyn att kunna överlämnas samt återlämnas på begäran av kommunen eller om andra förutsättningar för övertagandet inte längre finns (enligt förslag om ändring av miljötillsynsförordningen, 1 kap 23-28 §§).

Ersättning för prover och testköp

I promemorian föreslås även att myndigheter som utför kontroll enligt EU:s marknadskontroll-förordning ska kunna begära kostnadsfria prover av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor. Vidare föreslås en enhetlig reglering av myndigheters rätt till ersättning för kostnader för provtagning och analys av prover samt för köp under dold identitet (testköp) av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i samband med tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt EU:s kontrollförordningar.

Förslag om ändring av MB 26 kap 22 § innebär att det i grunden är verksamheten som ska betala för provtagning och undersökningar av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, om det inte finns särskilda skäl. Förslag om ändring av MB 26 kap 28 § innebär att tillsynsmyndigheten har rätt till ersättning för de köp som gjorts inom ramen för tillsyn med testköp av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor.

Möjligheten för myndigheten att få ersättning för provtagning och analys samt kostnader för testköp är i linje med att den princip som gäller inom miljöbalkstillsynen, där den som bedriver en miljöfarlig verksamhet är den som ska betala för kostnaderna som uppkommer för tillsyn och kontroll.

Enligt förslag till ändring av miljötillsynsförordningen ges möjlighet för en kommunal nämnd att förelägga den som saluför, överlåter, till Sverige för in eller från Sverige för ut en kemisk produkt eller bioteknisk organism att lämna de prover som behövs för tillsynen enligt miljöbalken eller marknadskontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 (enligt förslag om ändring av miljötillsynsförordningen, 1 kap 31 §). Detta innebär en utökning av nuvarande lydelse i miljötillsynsförordningen 1 kap 27 §.

Bestämmelsen i förordningen om avgifter för provning och tillsyn är inte tillämplig när det gäller kontroll enligt EU:s kontrollförordningar. Därmed har regleringen flyttats till miljöbalken 26 kap. Nuvarande förslag till ändring i förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, 8 kap 2 § innebär att paragrafen utgår eftersom uppgifter om kostnader för provtagning mm finns i MB 26 kap.

En myndighets kostnader för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn i fråga om kemiska produkter, bio-tekniska organismer och varor ska ersättas av den vars verksamhet provtagningen avser, om det inte finns särskilda skäl mot det (enligt förslag till ändring, MB 26 kap 22 c §)

Detta innebär att förutsättningarna för ersättning är desamma oavsett om en myndighet har köpt in ett prov eller begärt att få ett kostnadsfritt prov samt att samma principer gäller vid tillsyn enligt miljöbalken och vid kontroll enligt EU:s kontrollförordningar och oavsett om tillsynen eller kontrollen utförs av en statlig eller kommunal myndighet.

Föreskrifter om hur tillsynen ska genomföras

Om kommunerna övertar ansvar för tillsyn av marknadskontroll behöver kommunerna följa bestämmelser om utförande av kontrollen som finns i EU:s marknadskontrollförordningen. Där framgår bland annat hur tillsynen ska genomföras. Eftersom den förordningen inte riktar sig till kommunerna behöver en ändring införas som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om hur en kommun ska planera, genomföra och utvärdera tillsynen enligt miljöbalken och kontroll enligt EU:s kontrollförordningar (enligt förslag om ändring av miljöbalken 26 kap, 4 a §).

Avdelningens synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen är positiv till de författningsförändringar som föreslås promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område och lämnar följande synpunkter:

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att de föreslagna ändringarna med möjlighet att överlåta och överta ansvar för tillsyn enligt miljöbalken samt marknadskontroll möjliggör en effektivare tillsyn med möjlighet till anpassningar efter de förhållanden som råder i respektive kommun.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att möjligheten för tillsynsmyndigheten att få ersättning för provtagning och analys samt kostnader för testköp är en viktig och positiv åtgärd för att möjliggöra utökad tillsyn och säkerställa en jämlik tillsyn av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer dock att det vore önskvärt med ett förtydligande gällande förutsättningarna för särskilda skäl gällande

möjligheten att erhålla ersättning, eftersom det påtagligt kan påverka tillsynsmyndighetens möjlighet att göra prov och testköp.

Bilagor

1. Remiss
2. Promemoria ”Tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område”, Klimat och näringslivsdepartementet, KN2025/00591, mars 2025

Maria Lindström

Miljö- och hälsoskyddschef

Denna handling har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrift

Expedieras

kn.remissvar@regeringskansliet.se (ange KN2025/00591, Österåkers kommun i ämnesraden på e-postmeddelandet)

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se (ange KN2025/00591, Österåkers kommun i ämnesraden på e-postmeddelandet)

Akt

Verifikat

Transaktion 09222115557548363131

Dokument

MHN-2025-379-Tjänsteutlåtande promemoria
Huvuddokument
4 sidor
Startades 2025-06-02 11:53:26 CEST (+0200) av Mikael De
Pedro Sporsén (MDPS)
Färdigställt 2025-06-02 16:02:31 CEST (+0200)

Initierare

Mikael De Pedro Sporsén (MDPS)
Österåkers kommun
Org. nr 212000-2890
mikael.depedrosporsen@osteraker.se

Signerare

Maria Lindström (ML)
maria.lindstrom@osteraker.se
Signerade 2025-06-02 16:02:31 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

